

Katholieke Hogeschool Kempen
Bachelor in het onderwijs:
lager onderwijs
(professioneel gerichte bachelor)

19 januari 2009

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
3.1	Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
3.2	Werkwijze	5
3.3	Domeinspecifiek referentiekader	6
3.4	Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	10
5.1	Doelstellingen opleiding	10
5.2	Programma	11
5.3	Inzet personeel	14
5.4	Voorzieningen	16
5.5	Interne kwaliteitszorg	18
5.6	Resultaten	19
6	Oordelen visitatiecommissie	20
7	Oordelen NVAO	21
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	22

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 4 juni 2008 heeft Katholieke Hogeschool Kempen (KHK) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de VLHORA. De aanvraag is ontvangen op 12 juni 2008.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Turnhout en Vorselaar wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 19 januari 2009

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 4 juni 2008 heeft Katholieke Hogeschool Kempen bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor). De aanvraag is ontvangen op 12 juni 2008.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Katholieke Hogeschool Kempen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLHORA.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005)

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan:

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Martin Valcke, hoogleraar Onderwijskunde Universiteit Gent (onderwijsdeskundigheid en visitatiedeskundigheid)
- Leden:
 - Marcel Ruysen, voormalig coördinerend directeur van een scholengemeenschap van basisoefenscholen (domeinspecifieke deskundigheid)
 - Jo Dedeurwaerder, adjunct-directeur Vrije basisschool (domeinspecifieke deskundigheid)
 - Monique Patteet, medewerker Onderwijsbegeleidingsdienst Antwerpen (domeinspecifieke deskundigheid)

Secretaris: Walter Melis, voormalig Academisch directeur Karel de Grote-Hogeschool

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 2 december 2005 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatie van de opleiding Onderwijs: lager onderwijs aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de 'Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005'.

Op 16 januari 2006 werd de commissie officieel geïnstalleerd.

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatierapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden.

Het visitatiebezoek aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs van Katholieke Hogeschool Kempen vond plaats op 15, 16 en 17 oktober 2007. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld.

Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. De commissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Hierin worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs weergegeven.

In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige visitatiecommissie besproken.

Alle oordelen en wegingen gebeurden volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding onderwijsvisitaties*.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

In september 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering betreffende de basiscompetenties van de leraren goedgekeurd. In 2000-2001 liet de minister een evaluatie uitvoeren van de lerarenopleiding, ook van de basiscompetenties. Deze besprekingen hebben geleid tot een ontwerp van besluit dat op het moment van de visitatie nog niet was vastgesteld. Wat de basiscompetenties betreft bleef het besluit van 1998 nog steeds van kracht. Het nieuwe ontwerp van besluit waarover reeds gecommuniceerd werd met de departementen lerarenopleiding kon evenwel als een geactualiseerde leidraad worden gebruikt. Dit impliceert dat de visitatiecommissie onder andere aandacht had voor de wijze waarop de opleidingen de actualisering vorm (zou) geven in hun programma aan zorgbeleid en gelijke kansen en aan de competenties in verband met het gebruik van ICT.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit 4 leden. Er heeft geen student deelgenomen aan de visitatie. In een mail, d.d. 16 oktober 2008, heeft VLHORA aan de NVAO laten weten dat 6 studenten zich kandidaat hadden gesteld. Daarvan bleek 1 kandidaat niet te voldoen aan de criteria. 3 studenten haakten af voor de start van de visitatie vanwege stage- of werkverplichtingen. VLHORA heeft aan de VVS bijkomende kandidaten gevraagd en dat heeft 2 kandidaten opgeleverd. In totaal hebben de 4 studenten 13 van de 16 betrokken

hogescholen bezocht. In dezelfde mail, d.d. 16 oktober 2008 heeft VLHORA aan de NVAO laten weten hoe de commissie het ontbreken van een student heeft opgevangen.

- Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding. Ook al betreft de NVAO de afwezigheid van een student in de commissie, zij heeft begrip voor de omstandigheden die daar aanleiding toe gaven. De NVAO beschouwt die dan ook als overmacht.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- Uit het rapport blijkt dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was. De commissie geeft aan dat de zeer omvangrijke verzameling aan bijlagen het soms lastig maakte om de essentie uit de bijlagen te distilleren die het zelfevaluatie-rapport dan feitelijk hielp onderbouwen;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- het beroepsprofiel;
- wettelijke eisen (basiscompetenties leraar).

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerp-niveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Katholieke Hogeschool Kempen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestigingen: Turnhout en Vorselaar
- graad en de kwalificatie: Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- studieomvang: 180 studiepunten
- afstudeerrichtingen: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied: Onderwijs
- titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren:
onderwijzer
- aard van de aanvraag: accreditatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De commissie kon vaststellen dat de beroepsspecifieke competenties aansluiten bij de basiscompetenties zoals bepaald door het decreet van de lerarenopleiding. De algemene en algemene beroepsspecifieke competenties die door de opleiding worden nagestreefd, komen bijna letterlijk overeen met de competenties die in het structuurdecreet als voorbeeld werden opgenomen. De commissie suggereert dat de opleiding hier ook eigen klemtonen zou kunnen leggen.

De departementen Lerarenopleiding Vorselaar (LOV) en Lerarenopleiding Turnhout (LOT) verwijzen naar de studiegids en de ECTS-fiches als belangrijkste informatiebron met betrekking tot de opleidingsdoelen. De studiegids geeft nauwgezet beschrijvingen van de opleidingsonderdelen, de situering ervan in het opleidingsprogramma, de startcompetenties, de doelen, de inhoud, de werkvormen, de leermiddelen en de evaluatievormen.

In beide locaties worden de betrokken actoren volgens de commissie vertrouwd gemaakt met de opleidingsdoelstellingen.

¹ Art.7 en 8 van het reglement 'tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Met het oog op een voortdurende afstemming van de beroepsspecifieke opleidingsdoelen op het werkveld werden formele en gestructureerde samenwerkingsverbanden met dit werkveld opgezet. In LOT houden veel lectoren door veelvuldige informele contacten voeling met de beroepenwereld. Daarnaast organiseert het departement structureel overlegmomenten met stagescholen. In LOV informeert het departement zich over de behoeften van het werkveld langs verschillende gestructureerde communicatiekanalen. De commissie stelt vast dat voor de toetsing van de eindkwalificaties bij het werkveld een formele aanpak werd uitgewerkt. Bij LOV is dit via een satellietgroep, in LOT via een klankbordgroep.

De opleiding plaatst zich ook in een vergelijkend perspectief. Ze heeft volgens de commissie duidelijk inspiratie gezocht bij andere buitenlandse lerarenopleidingen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studietoestand

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport. Ze stelt wel dat de score voldoende in beperkte mate onderbouwd werd door de commissie.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

Het niveau en de inhoud van de verschillende opleidingsonderdelen en onderwijsactiviteiten zijn beschreven in de studiegidsen van campus Turnhout en campus Vorselaar. Het valt de commissie op dat de concrete uitwerking van deze studiegidsen – en dus de invulling van de opleidingsonderdelen – geheel verschilt volgens het departement (en de campus).

Een co-departementale werkgroep neemt het voortouw voor een curriculumherziening die volop aan de gang is. In het vernieuwde curriculum hebben de stage en vele praktijkmomenten in diverse opleidingsonderdelen een duidelijke plaats gekregen. De commissie gelooft in de positieve bijdrage van deze werkgroep als katalysator van het veranderingsproces, maar adviseert om de samenwerking verder te verruimen en te intensifiëren. Dit advies trekt de commissie overigens door naar alle onderwerpen die ze beoordeelt.

De commissie herkent duidelijk de professionele gerichtheid in het programma bij het bezoek ter plaats. Er zijn volgens haar duidelijke indicatoren terug te vinden die dit illustreren. Het zelfevaluatie-rapport schoot wat betreft informatie omtrent dit facet, volgens de commissie, tekort.

De samenhang in het nieuwe curriculum wordt bewaakt vanuit duidelijke klemtonen per programmajaar. Kenmerkend voor beide campussen is dat het programma uit twee delen bestaat: een gemeenschappelijk en een specifiek deel. De commissie stelt echter vast dat de principes en uitwerkingen van het opleidingsprogramma verschillend zijn bij LOT en LOV. De commissie was aangenaam verrast wanneer ze bij de eerste bijeenkomst een schematisch overzicht kon terugvinden van de samenhang zoals die voorzien is in het vernieuwde KHK-opleidingsprogramma. Ze stelt dat de co-departementale werkgroep curriculum zeker zijn nut en invloed bewezen heeft.

De opleiding realiseert competentiegerichte leerlijnen waarin theorie en praktijk zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd en op die manier bijdragen tot het bereiken van eindkwalificaties. De commissie noemt de didactische ateliers in dit verband een good practice. Deze ateliers worden in het eerste en tweede jaar naast de stage georganiseerd en tonen de studenten hoe men vanuit verschillende inhoudsdomeinen kan samenwerken.

Het groeiproces van de student doorheen de stage wordt ondersteund door begeleidingsgroepen, waardoor de studenten hun groei en ontwikkeling mee in eigen handen kunnen nemen.

Het werkveld is tevreden over de directe inzetbaarheid en flexibiliteit van de afgestudeerden. Bovendien waarderen zij zeer sterk de reflectievaardigheden van de afgestudeerden van de KHK. Zowel LOT als LOV beschikken over een aantal gestructureerde contacten die het mogelijk maken om recente ontwikkelingen in het werkveld van nabij op te volgen. In het vernieuwde curriculum krijgt het werkveld eveneens kansen om mee de keuze van het onderwerp van een eindwerk te bepalen.

De opleiding voldoet aan de formele eisen m.b.t. de studieomvang. De commissie stelt vast dat de studietijd bewaakt wordt en dat de opleiding snel reageert op signalen met betrekking tot studiebelasting. Ze adviseert wel om informatie met betrekking tot studiebelemmerende en studiebevorderende factoren, vanuit onder meer bevestigingen en gesprekken, geregeld te inventariseren om als feedback voor de opleiding te kunnen gebruiken.

De opleiding schreef een didactisch concept uit, maar dit kan volgens de commissie nog meer doordringen in de vormgeving van de opleidingsonderdelen. De commissie stelt vast dat het didactisch concept te weinig gedragen wordt door het volledige docentenkorps. Ze detecteert de noodzaak tot meer communicatie. Uit het zelfevaluatie rapport en uit de vormgeving van de modules in het derde jaar – zowel in LOT als in LOV – kan de commissie wel afleiden dat een variatie aan werkvormen duidelijk aan de orde is.

De commissie kon in het zelfevaluatie rapport geen expliciet toetsbeleid terugvinden. De meest gehanteerde evaluatievormen zijn nog steeds het mondeling en schriftelijk examen en permanente evaluatie. De omslag naar competentiegericht opleiden blijkt echter duidelijk vertaald in een intentie om ook competentiegericht te evalueren.

De opleiding is zich volgens de commissie bewust van typische instroomkenmerken die samengaan met uitval en met de maatschappelijke achtergrond van studenten. De opleiding baseert onder meer de studiebegeleiding op deze informatie.

De commissie waardeert de instaptoetsen en de niet-verplichte monitoraten die de opleiding organiseert. Ze vraagt wel aandacht voor de minder sterke groepen studenten die hierdoor twee leerprocessen tegelijkertijd moeten doorlopen: een leerproces om deficiënties weg te werken en het reguliere leerproces.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Voor de vakinhoudelijke, didactische en organisatorische aspecten is de noodzakelijke expertise volgens de commissie voor handen. Daarbij stelt ze dat de opleiding beseft dat er een injectie aan externe expertise nodig is om voor een aantal aspecten van het vernieuwde curriculum voldoende ondersteuning te krijgen.

De commissie vindt dat het personeel zich enthousiast inzet en een grote betrokkenheid vertoont. De studenten waarderen de persoonlijke aanpak en de menselijke benadering van de lectoren.

De commissie stelt vast dat er een geleidelijke toename is van het aantal lectoren dat betrokken is in een internationale samenwerking. De commissie suggereert om lectoren van LOT en LOV samen te laten optrekken in dit soort initiatieven.

De commissie suggereert dat de opleiding aandacht heeft voor professionalisering. In LOT gebeurt de ontwikkeling van de individuele competenties en de onderwijskundige professionalisering door zelfstudie, nascholing en teamwerking. De werkgroep Begeleid Zelfstandig Leren bestempelt de commissie als een schoolvoorbeeld. In LOV volgt het departement bij het uitwerken van zijn nascholingsbeleid een visie die een essentieel onderdeel is van het gevoerde personeelsbeleid. Uitgaande van een aantal principes, zoals het vaststellen van de nodige competenties en het in kaart brengen van de aanwezige competenties, wordt het nascholingsbeleid praktisch uitgewerkt. Met aandacht heeft de commissie ook de lijst overlopen van individuele professionaliseringsinitiatieven. Ze stelt vast dat een redelijk aantal personeelsleden van LOV bovendien betrokken is bij het zelf verzorgen van bijscholingen in het Donchecentrum.

In de opleiding bestaat er een procedure om gastlectoren voor een beperkt aantal contacturen in te schakelen. Deze procedure is volgens de commissie laagdrempelig voor de lectoren en kan in samenspraak met de opleidingscoördinator worden afgehandeld. De commissie stelt echter vast dat de inzet van (internationale) gastlectoren beperkt is.

Er wordt volgens de commissie voldoende personeel ingezet voor de opleiding. De student-stafproportie is voor LOT 17,5 en voor LOV 15,5. De commissie vindt het bevreemdend om

vast te stellen dat de student-stafverhouding verschilt per campus terwijl de opleiding zich aandient als één lerarenopleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De commissie uit haar bezorgdheid over de situatie in lerarenopleiding campus Turnhout (LOT). Naast de krappe behuizing laat de veiligheid te wensen over (bekabeling, toegankelijkheid). Daarnaast merkt de commissie op dat de infrastructuur niet echt inspirerend is voor een lerarenopleiding. Ze stelt dat het in feite nauwelijks te merken is dat er een lerarenopleiding is gehuisvest.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding op de campus Vorselaar voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

De NVAO oordeelt dat de opleiding op de campus Turnhout voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De commissie stelt vast dat de voorzieningen van de lerarenopleiding afhankelijk van de campus extreem verschillen in kwaliteit en de mate waarin ze toereikend zijn om het programma te realiseren. Ze drukt haar bezorgdheid uit over de situatie op de campus Turnhout. Een screening met betrekking tot de veiligheidsaspecten van de infrastructuur op de campus Turnhout en daaropvolgend het nemen van enkele drastische maatregelen kunnen volgens de commissie voor een aanzienlijke verbetering zorgen. Ze stelt dat er ook ten aanzien van het inspirerende en stimulerende klimaat op korte termijn mogelijkheden zijn. De mediatheek op de campus is volgens haar alvast wel een aangename onderwijswerkplaats.

Wat betreft de campus Vorselaar spreekt de commissie haar lof uit over de stimulerende en adequate infrastructuur. De commissie apprecieert vooral de efficiënt ingerichte en aantrekkelijke onderwijswerkplaats. LOV heeft de voorbije jaren dan ook grote investeringen gedaan in materiële voorzieningen. Ze stelt dat hier vanuit een mooi ontwerp een concept is gerealiseerd dat ook effectief door studenten en lectoren wordt gebruikt.

In de verre toekomst (2010) is voorzien dat LOT een nieuwbouw kan betrekken. De commissie vraagt om niet onnodig infrastructuur te dupliceren die nu al in LOV beschikbaar is. In dit verband suggereert ze om het campusgebruik te relateren aan de specifieke opleidingen.

Er zijn verschillende studiegidsen voor de campus Vorselaar en de campus Turnhout. Niet alleen de invulling van de opleidingsonderdelen, maar ook de structuur waarmee de opleidingsonderdelen beschreven wordt, verschilt volgens het departement (en de campus) (cfr. supra).

De commissie stelt vast dat er een systeem is in de studiebegeleiding waarbij taken, rollen en verantwoordelijken zijn afgelijnd op instellings-, departementaal en opleidingsniveau. Hogeschoolbreed is er een werkgroep studie- en studentenbegeleiding actief. Die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende departementen.

Gezien de instroomkenmerken van de studenten is men zich bewust van de specifieke problematiek. De organisatie van de studiebegeleiding is afgestemd op de behoeften van de studenten en op de studievoortgang.

De commissie stelt dat de aanpak om in eerste instantie via lectoren de begeleiding te laten verzorgen, de lage drempel versterkt die studenten ervaren bij het zoeken en krijgen van hulp en/of advies.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

Kwaliteit en strategische doelen met betrekking tot kwaliteit hebben een belangrijke plaats in de beleidsplannen van de hogeschool. Het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding is afgeleid van het systeem dat door het hogeschoolniveau is ingesteld, maar verschilt wel per campus

De commissie stelt vast dat op het niveau van de opleiding duidelijk een PDCA-cyclus gehanteerd wordt bij de uitwerking en invoering van het nieuwe curriculum. Op elke campus gebeurde een aanpassing van de bestaande procedures en instrumenten voor de evaluatie van de opleiding. Er is ook per campus een kwaliteitsverantwoordelijke. De commissie acht het wenselijk dat hier een gezamenlijke aanpak wordt gevolgd en dat in de toekomst een KHK-perspectief op de opleiding wordt uitgewerkt.

De invoering van het principe van actieplannen zorgde volgens de commissie op beide campussen voor een duidelijke beleidscyclus. Zowel voor LOT als voor LOV werd een concrete lijst voorgelegd van resultaten van de PDCA-cyclus die sinds de oplevering van het zelfevaluatierapport zijn geleverd. Afgestudeerden en het werkveld bevestigen dat een en ander duidelijk veranderd is in de opleiding.

De hogeschool en de departementen streven ernaar om medewerkers, studenten en het beroepenveld systematisch bij de interne kwaliteitswerking te betrekken. Dat gebeurt via de overleg- en medezeggenschapsorganen, raden en werkgroepen, de departementale beleidssystematiek, bevragingen... Voor de opleiding leraar lager onderwijs wordt dit alles vanuit de campussen georganiseerd en niet vanuit de opleiding in haar geheel. Het contact met de alumni is niet structureel uitgewerkt.

De commissie beveelt aan om de kwaliteitswerking voor de opleiding niet verder opgesplitst te laten op het niveau van de campussen, maar dit prioritair op het niveau van de opleiding te organiseren.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De commissie stelt vast dat de vooropgestelde eindkwalificaties kunnen bereikt worden via deze opleiding.

De opleiding geeft in haar zelfevaluatierapport een overzicht van de examenresultaten van de derdejaarsstudenten van de laatste vijf jaar. Deze worden per campus gegeven en verder niet geanalyseerd. De commissie stelt vast dat hetzelfde geldt voor de stage- en eindwerkresultaten van de derdejaarsstudenten van de laatste vijf jaar.

Het werkveld is over het algemeen tevreden over het niveau, de flexibele inzetbaarheid en de zelfstandigheid van de afgestudeerden.

Met betrekking tot hun huidige tewerkstelling zijn de afgestudeerden tevreden. Zij meldden dat ze bij het instappen in het beroep geen grote moeilijkheden ervaren.

De commissie is positief over de invoering van een Persoonlijk OntwikkelingsPlan (POP) in het derde jaar. Ze vindt het beloftevol omdat de opleiding zo de focus op het effectief bereiken van de startcompetenties aanscherpt.

De eindwerken, doorgenomen en beoordeeld door de leden van de commissie, zijn volgens haar van een voldoende niveau. De commissie waardeert het dat de plaats en de rol van de eindwerken in de huidige vorm wordt herdacht.

De opleiding kan geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen, omdat dit in Vlaanderen geen traditie is. Om een overzicht te krijgen in het onderwijsrendement onderzoeken LOT en LOV jaarlijks de resultaten van het afgelopen academiejaar. Daarbij heeft de opleiding bijzondere aandacht voor het verband tussen vooropleiding en studiesucces. De commissie beveelt aan om de indicatoren met betrekking tot studierendement van LOT en LOV onderling te vergelijken. Daarbij vindt ze het ook zinvol om deze indicatoren voor het geheel van de opleiding in kaart te brengen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	Goed
2 Programma	Voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Goed
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Voldoende
		2.4 studielast	Goed
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		3.2 kwantiteit	Voldoende
		3.3 kwaliteit	Voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende	4.1 materiële voorzieningen	LOT: onvoldoende LOV: excellent
		4.2 studiebegeleiding	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Voldoende
6 Resultaten	Voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende
2 Programma	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende
6 Resultaten	Voldoende

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van Katholieke Hogeschool Kempen uitgevoerd door VLHORA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
F 31 70 312 23 01
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer # 3014

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot het einde van academiejaar 2015-2016.